

دکترنشان : فرصت برای تغییرات دیگر نبود
نمایش‌های روز اول جشنواره

۱۰۰ اسکیزهای سودربرگ در کافه‌تریا

چهار سو

«روزن سودربرگ» طراح صحنه بزرگ اروپایی و یکی از اعضای گروه نتاتر «مارین باد» امسال علاوه بر اجرای دو نمایش در بیست و سومین جشنواره بین‌المللی نتاتر فجر نمایشگاهی از اسکیزهای خود در کافه‌تریا تالار چهارسو برگزار می‌کند.

۱۱۰ انجمن نمایشگران نتاتر خیابانی خانه نتاتر نقد می‌کند

امسال و برای نخستین بار انجمن نتاتر خیابانی خانه نتاتر، کلیه کارهای بخش خیابانی بیست و سومین جشنواره نتاتر فجر را نقد و بررسی می‌کنند. به همین منظور هیأت مدیره انجمن با همانگی خانه نتاتر تعدادی از افراد را برای این کار در نظر گرفته است. این افراد که ۵ نفر هستند شامل: هنرمندان نتاتر خیابانی تهران و شهرستان و اعضای انجمن نتاتر خیابانی می‌شوند. این افراد تمامی نمایش‌های خیابانی اجرا شده در فضای باز مجموعه نتاتر شهر را می‌بینند و نقدهای خود را هر روز از طریق جراید و سایت ایران - نتاتر منتشر می‌کنند.

۱۲۰ ملاقات نتاتر ایران و اروپا

گفتگوی نتاتر ایران و جهان زیر نظر فریندخت زاهدی در هتل فردوسی برگزار می‌شود. در این برنامه کلیه علاقه‌مندان نتاتر و خبرنگاران می‌توانند پرسش و پاسخ با گروه‌های خارجی شرکت کنند. در جشنواره و دیگر مهمانان داشته باشند.

مسئولین جشنواره امسال بدليل فراهم نشدن فضای مناسب در مجموعه نتاتر شهر، این جلسات پرسش و پاسخ را به گونه‌ای دیگر در هتل فردوسی برگزار می‌کنند. لازمه ذکر است که این جلسات هر روز از ساعت ۱۰ تا ۱۲ در این مکان تشکیل می‌شود.

۱۳۰ اجرای عمومی نمایش‌های خیابانی

موضوع اجرای عمومی از جمله دغدغه‌های هنرمندان نتاتر خیابانی است اما امسال قرار است این هنرمندان از این نظر نگرانی کمتری داشته باشند. طبق هماهنگی‌هایی که انجام شده است، ۲۰ نمایش خیابانی از میان آثار تهرانی و شهرستانی شرکت کننده در جشنواره به معرض اجرای عمومی گذاشته می‌شوند. این گروه‌ها با مرکز هنرهای نمایشی قرارداد خواهند بست.

همچنین امسال برای اولین بار، نمایش خیابانی ویژه مدارس اجرا می‌شود. یعنی امسال این نمایشها علاوه بر اجرا در فضای باز نتاتر شهر، تالار سنتگلچ، تالار هنر و چندین پارک در هنرستان روز آزادی، هنرستان خلاق و دبیرستان ملک پور نیز اجرا می‌شوند. هر نمایش خیابانی در طول برگزاری جشنواره بین ۳ تا ۵ اجرا دارد.

۱۴۰ نمایش‌های جشنواره توسعه تمام اعضا کانون ملی منتقدان نتاتر ایران داوری می‌شوند

اعضای کانون ملی منتقدان نتاتر ایران، نمایش‌های شرکت کننده در جشنواره نتاتر فجر را داوری می‌کنند. هیأت داوران کانون مرکب از تمام اعضا آن است. به این صورت که هر نمایش توسعه منقاد از کانون دیده می‌شود. جدول جشنواره امسال طوری بسته شده که امکان دیدن تمام نمایشها برای یک شورای واحد وجود ندارد، به همین خاطر تمام اعضا کانون، نمایش‌های امسال را داوری می‌کنند.

احتمال دارد نتایج آرای کانون در روز اختتامیه اعلام شود. اما جوابیز برگزیدگان در مراسم جشن سالانه کانون در سال ۸۴، اهدای می‌شود.

اعضای کانون همچنین بولتنی رانیز ویژه نقد آثار جشنواره چاپ می‌کنند. این بولتن در ۵ شماره در روزهای دوم، چهارم، ششم، هشتم و دهم جشنواره منتشر می‌شود. نشریه روزانه جشنواره، حضور این ویژه‌نامه نقد را خیر مقدم می‌گویند.

روخوانی پانزده نمایشنامه در جشنواره امسال

جلسات نمایشنامه خوانی از جمله برنامه های پرطرفدار هر دوره از جشنواره است. این جلسات که پیش از این، در کافه تریاک اصلی تئاتر شهر برگزار می شد امسا در خانه هنرمندان ایران و با حمایت کانون نمایشنامه نویسان خانه تئاتر با هماهنگی رضا جابر انصاری، برگزار می شود. در این برنامه ۱۵ نمایشنامه روخوانی می شوند.

رضا جابر انصاری در باره احتمال اجرای عمومی این نمایشنامه ها گفت: «در آخرین صحبتها بی که با دبیر جشنواره انجام دادیم، ایشان بشدت از این موضوع استقبال کردند اما قرار شد صحبتها نهایی و برنامه ریزی های اصلی مان به اسفند ماه موکول شود.»

وی افزود: پیشنهاد مایلین است که اگر یک سالن به ما اختصاص داده شود، می توانیم برای ۱۵ نمایشنامه نوبت اجرای عمومی بگیریم که این می تواند روایی خوب و بسیار مثبت باشد و زحمت گروه ها تنها به خواندن صرف یک نمایشنامه منجر نشود.»

وی در باره احتمال اجرای این نمایشها درخانه تئاتر یا خانه هنرمندان ایران گفت: «خانه تئاتر فعلاً آمادگی این کار را ندارد زیرا سالن آنجا فضای کوچکی دارد که توابی سرویس دهی به این گروه ها را ندارد. اما پیشنهاد انجمن این است که برای رونق بیشتر خانه نمایش اداره تئاتر، بد نیست که این نمایش ها در آن جا نوبت اجرای عمومی بگیرند.»

به گفته وی، اجرای این نمایش ها در مکانی مانند خانه هنرمندان مستلزم توافق با این مکان است چون به هر حال خانه هنرمندان برنامه های ویژه خود را دارد و باید بتواند به گروه های متقاضی سرویس بدهد.

جابرانصاری در باره داوری آثار شرکت کننده در جشنواره نمایشنامه خوانی گفت: «با دوستانمان در انجمن متقدان و نویسندهان صحبت کرده ایم که این جلسات را پوشش دهند و در صورت امکان، می توان از اعضای انجمن به عنوان داور استفاده کرد اما در مورد چگونگی انجام این موضوع هنوز تصمیم گیری نشده است.»

وی در پیازن اظهار امیدواری کرد در صورت توافق خانه تئاتر، بتوان یک روز را به نقد و بررسی آثار شرکت کننده در جلسات نمایشنامه خوانی اختصاص داد.

«کلاع و کلمه» و اجرای هشت «ویدئو - تئاتر»

گروه تئاتر «کلاع و کلمه» مجموعه هشت «ویدئو - تئاتر» خود را همزمان با افتتاح بیست و سومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر در «کارگاه تجربه» خانه هنرمندان به نمایش می گذارد. این گروه هشت نفره، فارغ التحصیلان دانشجویان تئاتری هستند که در حوزه های مختلف هنری، فعالیتهای متعدد دارند.

چندماه پیش، گروه اولین نمایشگاه «ویدئو آرت» خود را برگزار و تصمیم بر ادامه آن گرفت. اعضای گروه «کلاع و کلمه» معتقدند با اجرای این ویدئو آرتها به دنبال خلق هستند و می خواهند میان رسانه «تئاتر» و «ویدئو» یک ارتباط مستقیم برقرار کنند.

این اتفاق از دید گروه در عصر "newart" یا همان هنرهای جدید، بیش از هر چیز به چشم می آید، چراکه در این دوران یک اثر هنری را نمی توان تنهایه یک هنر خاص منسوب کرد، بلکه ترکیبی از چندین هنر در آن به چشم می خورد. این گروه هشت نفره در طول جشنواره بیست و سوم مجموعه هشت «ویدیو - تئاتر» از نمایش های بزرگ جهانی را به معرض دید عموم می گذارند. کارهایی چون «ویتسک» اثر بوخر، «آخر بازی» اثر بکت، «کالیگوایی» کامو، «هملت» شکسپیر، «کودک مدفون» سام سپارد، «در انتظار گودوی بکت»، «یرما» اثر لورکا و «مده آ» اثر زان آنی بکار گردانی و طراحی افرادی چون یونس لطفی، هویند لشکری نژاد، میثم امیراصلانی، مهدی میر محمدی، کیوان غریب مطلق، فرهاد فروزنی، پانه آ اصلانی و رامین سیار دشتی در این برنامه ارائه می شود. این نمایشها هر روز از ساعت ۱۰ تا ۱۶ در تالار تجربه خانه هنرمندان به دید عموم گذاشته می شود.

پکی از حند نفر

سجاد صاحبان زند - مجید توکلی

و مادرش، با مردی زندگی می کند. اما بعد از مدتی همسرش را دیگر دوست ندارد چرا که دیدگاهشان کم کم با هم اختلاف پیدا می کند شوهر آنوا وارد کار تجارت می شود و زن با این کار شوهرش موافق نیست. این تقابل و کشمکش منجر به خودکشی شوهر و غرق شدن آنوا می شود.

کارگردانی «آنوا» را دادواد دانشور به عهده دارد و بر اساس متنی از «آما آنا آیدو» نویسنده غنایی روی صحنه می برد. بازیگران این نمایش؛ امان رحیم، رضا امامی، مریم قلهکی و اکبر احمدی هستند و در تالار قشقاوی اجرا می شود.

مفتش؛ قصه هفت مرگ

«مفتش» شامل هفت قصه کوتاه تر است که به مساله مرگ می پردازد. در این هفت قصه، بخشی از تاریخ تئاتر ایران هم به نمایش در می آید.

یکی از این هفت قصه، قصه مرگ صادق هدایت است. مرگ سراغ این نویسنده می آید ولی او را نمی کشد چرا که احساس می کند حضور صادق هدایت باید زنده باشد.

بهزاد فراهانی نویسنده و کارگردان نام آشنای تئاتر این کار را نوشته و کارگردانی کرده است. او خودش را در این نمایشنامه به تمام نویسنده‌گانی که قبل از آن زندگی کرده اند مدیون می داند. بازیگران این نمایش عبارتند از: فیمه رحیم نیا، گلشیفته فراهانی، هوشنگ قوانلو، عباس شادروان، مهرخ افضلی و... این نمایش در ساعت ۱۸/۳۰ در تالار اصلی تئاتر شهر به نمایش در می آید.

مردی در بند؛ باز آفرینی یک اسطوره
پرورمته در زنجیر «یکی از آن قصه های کلاسیک و شناخته شده تاریخ تئاتر است. عبدالحی شناسی این نمایش را بازنویسی کرده و آنرا به صورت مدرن و امروزی نوشته است: «مادر و پسری که در اصل همان «تملیس و پرورمه»، هستند منتظر سه نفر از

همیشه روزهای اول با این پرسش آغاز می شود که امسال چه اتفاق عجیبی رخ می دهد؟ آنها بی که با تجربه ترند کمی به این قصه عادت کرده اند و پرسش هایشان را به آرامی می پرسند. اما جوابتر ها هنوز هم می پرسند امسال چه اتفاق عجیبی رخ می دهد؟

با این که امسال، جشنواره غیر رقابتی شده اما باز هم با همان روند سالهای گذشته، نمایشها پشت سر هم به نمایش در می آیند. آدم باید و قوش را جوری تنظیم کند که به نمایش مورد علاقه اش برسد. برای دیدن نمایشها مورد علاقه تان این صفحه را بخوانید.

هایل و قابیل؛ روایت تنهایی یک مرد

انگاره ر چه زمان می گذرد، آدم به دوران اولیه آفرینش نزدیک تر می شود و تنها تر. انگار دنیا مدرن، مارا به سوی نوعی تنهایی و انزوای بیشتر پیش می برد. «هایل و قابیل» روایت کننده همین تنهایی ها است، تنهایی های مردی که با تنهایی اش کنار آمده و حتی آن را دوست دارد.

آتیلا پسیانی این نمایش را کارگردانی می کند که نام بسیار آشنای در عرصه تئاتر ما است. از پسیانی تا حالا کارهای متفاوت و تجربی ای از جمله «بحر الغرائب»، «کالیگولا، شاعر خشونت»، «قوهه قجری»، «گنگ خواب دیده»، «بسه دیگه خفه شو» و ... دیده ایم. متن کار به عهده علیرضا کوشک جلالی است. قابل توجه است که تنها بازیگر نمایش، خود پسیانی است و تصاویری که در کار مورد استفاده قرار می گیرند حاصل تلاش پوریا آذربایجانی، تینوش نظم جو و کارگردان بوده است.

هایل و قابیل امروز در ساعت ۱۷ در تالار چهارسو

واقع در تئاتر شهر اجرا می شود.

آنوا؛ زنی که خودش را غرق می کند

قصه دختری که شوهرش را دوست ندارد، در بسیاری از قصه ها و افسانه ها آمده است. «آنوا» هم قصه زنی است که البته به میل خودش و علی رغم مخالفت پدر

این نمایش ابراهیم اردیانی (هی) و سعید آقایان (های) بازی می‌کنند.

«آخر بازی» در ساعت ۱۵ در خانه نمایش به نمایش در می‌آید. این نمایش هفتاد دقیقه است و کاری است از شهرستان شاهرود.

دیگر نمایش‌های امروز که در سالان‌های مختلف به نمایش در می‌آیند عبارتند از: منطقه اشغال شده - در تالار وحدت (ساعت ۱۹)، عشق، رویا، تاریکی - در تالار سنگلچ (ساعت ۱۶ و ۱۸/۳۰)، کاغذ بازی - در تالار مولوی (ساعت ۱۵ و ۱۷/۳۰، من باید بروم خیلی دیر شده - در کارگاه نمایش (ساعت ۱۴ و ۱۸ و ۲۰)، یک بليت برای ثبت - در کافه تریا تالار اصلی (ساعت ۱۵)، پنج کاپرس برای ويلون - در تالار خورشيد (ساعت ۱۶)، خاکستري - در تالار نو (ساعت ۱۶)، مهاجران - در تالار کوچک (ساعت ۱۶ و ۱۹) و مجلس شبيه خوانی فضل وفتح - در فضای باز تئاتر شهر (ساعت ۱۴)

وابستگان زورمندانی هستند که قرار است یکی از آنها با «پروته» به مخالفت برخیزد. پس از ورود آن، سه نفر و آزار و شکنجه پسر، او را به صورت مترسکی مومیابی شده در می‌آورند و می‌رونند. کارگردانی این کار با سید جواد طاهری است که پیش از این کارهایی از جمله «پوشش های خاکستری»، «بازگشت لوکوموتیو ران» و «حکایت شهر سنگی» را در کارنامه اش دارد.

در این نمایش، کوروش زارعی، مجید امیری، احمد سليمانی، مهدی نیک روش و... بازی می‌کنند و زمان نمایش آن، ساعت ۱۷/۳۰ در تالار سایه، تئاتر شهر است.

هفت بیجار یونانی، ترکیبی از نمایش ایرانی و غربی

«هفت بیجار یونانی»، نمایشی است ترکیبی که در آن از «بازخوانی»، «سیاه بازی»، «خیمه شب بازی»، «لال بازی»، «تعزیه خوانی»، «برده خوانی» و «نقالي»

و ... استفاده شده است. قصه هفت بیجار یونانی هم مربوط به «داستان ایلیاد» هومراست که در قالب شیوه‌های ایرانی ساخته شده و حوادث و گفت و گوهای اصلی آن توسط «سیاه» در نمایش گفته می‌شود.

پژمان بازگان، خود این نمایش را نوشت و کارگردانی کرده است. او پیش از این نیز کارهایی چون «آیاس»، «مسیح هرگز نخواهد گریست»، «روزی از روزهای اسب» و «لوردجی» را نیز کارگردانی کرده است.

این نمایش در ساعت ۱۶ در تالار هنر اجرا می‌شود. با این تذکر که این نمایش فردا هم در همین ساعت و همین مکان دوباره اجرا خواهد شد.

آخر بازی؛ پایان زندگی
آخر دنیا و رسیدن به نقطه پایان دستمایه بسیاری از متون نمایشی و غیر نمایشی بوده است. این بار هم «هی» و «های» تمامی مراحل زندگی را گذرانده اند و در انتظار رسیدن آخرین مرحله آن هستند. در این انتظار آنها دوباره به گذشته خود بر می‌گردند و آن را بازی می‌کنند. اما همچنان در انتظار رسیدن آخرین مرحله زندگی شان هستند.

«آخر بازی» نوشه و کار محمد عرب اسدی است که پیش از این نیز کارهای «شب و گربه و زیر طاقی»، «دزد دریایی»، «چند و چون به چاه رفتن چوپان» و ... را در کارنامه اش دارد. همچنین در

فرصت تغییرات

زمان بندی اجراهای جشنواره که امسال تقریباً یک هفته مانده به جشنواره منتشر شد که به نظر می‌آید تا این لحظه نشانه نظم در برگزاری این دوره از جشنواره است یا این نکته که سعی شده علی‌رغم تنگناهای مالی که وجود دارد به تعهداتمان نسبت به گروههای حاضر در جشنواره عمل کنیم و به شکل بهتری این کار صورت بگیرد. از جمله ساخت دکور گروههای نمایشی قبل از جشنواره، بطوری که دو روز پیش از جشنواره دکور نمایش‌هایی که تاریخ پنجم جشنواره اجرا دارند آماده بود. توجه به گروههای استانی چه از نظر تعداد گروههای استانی حاضر در جشنواره و چه از جهت مدت اقامت و بهره‌برداری از برنامه‌های جشنواره و حمایت‌های مالی از آنها شاید یکی دیگر از این ویژگی‌هاست.

حضور بیش از چهل مدیر جشنواره‌های معتبر جهانی که می‌تواند به تعاملات بین‌المللی ما کمک کند و تنوع در کارهای حاضر در این دوره از جشنواره از ویژگی‌های دیگر این دوره است و البته یک اتفاق ویژه که عکس‌العملهای متفاوتی را دربرداشت؛ حذف رقابت در جشنواره است.

*در این مورد خاص بیشتر صحبت می‌کنید؟

- فکر می‌کنم این حذف (حذف رقابت) فلسفه و زیربنای درستی دارد. در بعضی فعالیتها نفس رقابت جزو ذات آن فعالیت است مثل رویدادهای ورزشی. اما در بعضی فعالیتها رقابت نه تنها جزو ذاتشان نیست بلکه وجودش به آن فعالیت لطمه می‌زند.

*از طرفی شاید در این شکلی که ما سالهای است جشنواره را برگزار می‌کنیم شرایط عادلانه‌ای برای رقابت در جشنواره وجود ندارد؟

- دقیقاً. رقابت در این شکل ناقص بود. مثلاً گروههای خارجی و حرفة‌ای از بخش مسابقه خارج بودند که نتیجه‌هاش افت بخش رقابتی جشنواره بود. از طرفی عادلانه نیست گروههای خارجی را که گاهی بعضی از آنها ده سال است نمایش حاضر در جشنواره را در سالهای متعدد در دنیا اجرا کرده‌اند وارد مسابقه کنیم و در رقابت با کاری ایرانی قرار دهیم که او لین اجرایشان را در جشنواره دارند و همانطور که گفتم مسابقه جزو ذات این حرکت فرهنگی نیست پس چه اصراری به بودنش داشته باشیم؟

*حالا که این دوره از جشنواره بدعتهایی اینچنین را سبب شده چرا با حذف بخش بازخوانی یکی دیگر از آسیب‌های جشنواره را اصلاح نکردید؟

- فرصتی برای این کار نداشتم. فکر می‌کنم برای رویدادی بین‌المللی مثل جشنواره فجر، حداقل باید یک

اشاره:

این روزها فرصت‌برای یک گفت و گوی جدی با رئیس مرکز هنرهای نمایشی تقریباً محال است. شاید پانزده دقیقه یا کمی بیشتر فرصت برای گفت و گو باشد که در این مجال به چالش کشاندن بحث‌ها محال است. هرچند از ابتدای هم قصد مان چالش نبود که چالش حقیقتی این روزها در سالهای تئاتر روی صحنه است.

چند سوال مهم‌تر را مدنظر قراردادم و گفت و گو با رئیس مرکز هنرهای نمایشی همزمان با شروع جشنواره بیست و سوم تئاتر فجر پیش روی شماست.

* مقایسه کردن همیشه بخشی از ذهن آدم را به خودش مشغول می‌کند. حالا اگر ما بخواهیم جشنواره بیست و سوم تئاتر را با دوره‌های قبل از مقایسه کنیم و به مشخصاتی که خاص این دوره است برسیم آنچه که بیش از همه خودش را نشان می‌دهد این است که ویژگی‌های این دوره بیشتر تغییرات ساختاری است که برای این جشنواره بین‌المللی تئاتر رخ داده، مثل غیر رقابتی شدن جشنواره یا اختصاص بودجه‌ای برای ساخت دکور که به خود گروهها پرداخت شده و... یک جور تغییرات درون جشنواره‌ای. خیلی از این تغییرات برای مدیری که ۸ماه نیست به این وادی آمده ریسک بود. خودتان چه فکر می‌کنید. قیاس این دوره با دوره‌های پیشین؟

- در دوره‌های قبلی خیلی در مواجهه مستقیم با جشنواره نبودم تا بتوانم فیاس کاملی داشته باشم، ولی از صحبت‌هایی که این روزها می‌شنوم، می‌توانم بعضی مشخصات این دوره را حدس بزنم. از اتفاقات ریزی مثل ارائه جدول

من، زندگی، تئاتر

میثیه محمدی

من دانم آرزوی محال است باز گشت به گذشته،
به دوره ای که دختر کی هفت ساله بودم دورانی
که برادرم، زنده یاد دکتر حمید محمدی به اتفاق
دوستانش، جعفر والی، هوشنگ طیف پور، فهیمه
راستکار، بیژن مفید و... گرد هم می آمدند، جمعی
که هر روز ساعتها را در منزل ما به تمرین
نمایش می پرداختند و من مجذوب و شیفته بازی
آنها و غافل از بازی کودکانه ام و بی خبر از اولین
جرقه هایی که زندگی مرادگر گون می کرد، بی آن
که بدانم این شعله عشق تا به کجا خرم هستی مرا
به آتش خواهد کشید، هرچه بود از برکت وجود
برادری بود که همچون شمعی می سوخت تا محفل
دیگران را روشنی بخشید، چه بسیار گمنامان که
در پرتو روشنی بخش اش نام آور شدن.
و آنچه را که خود من امروز دارم از اوست اما با
غمی جانگذاز جای خالی او نصیب من. او که اولین
بار مرا با تئاتر آشنا می کرد خود هرگز بر صحنه
نمایش به اجرای نقشی نپرداخت عجیب که در
تئاتر زندگی اش چندین نقش دشوار را به موازات
یکدیگر به اجرا در آورد.

من که در ۵ سالگی پدر را از دست داده بودم، وی
را نه تنها برادر که پدر یافت و همین طور استادی
مسلم و روشنکری متعهد و آگاه بر تمامیت
فرهنگ ایران زمین.

باور دارم اگر آن شعله زبانه نمی کشد و آن عشق
انگیزه نمی شد تصویر مفهومی دیگر از زندگی
برایم غیر ممکن بود. باری، من و زندگی و تئاتر،
تئاتر و زندگی و من چون رشته ای به هم بافته در
هم تئیده جدایی ناپذیراست و این میسر نبود مگر
به یاری برادری که غم از دست دادنش همچنان با
من است.

به پاس همه خوییها و به رسم یادی از او اجرای
نمایش نگاهی از پل در بیست و سومین جشنواره
بین المللی فجر را به زنده یاد دکتر حمید محمدی
عرضه می دارم.

حیز یکساله برای اجرایش برداشت و برای یک
تصمیم‌گیری بنیادی باید بیش از یکسال فرصت
می داشتیم تا تصمیم را پخته به عمل برسانیم. در حالی
که هشت ماه از عمر کاری دوره جدید نمی گزند و
نیمی از آن مدت هم صرف مقدمات کاری خودش
شده این کار را ناممکن می کرد و چه بسا ممکن
بود یک تصمیم‌گیری شتاب زده شکل یگیرد و این
در جریان عمل به دلیل اینکه مراحل پیشگی را طی
نکرده، یک ایده مطلوب را با شکست مواجه کند
و کایت آن را زیر سؤال ببرد. ضمن اینکه بعضی از
مراحل جشنواره پس از فراخوانی که در اسفند
صادر شده بود حذف نشدنی بود و قابلیت تجدیدنظر
در میانه راه نبود.

از همه اینها گذشته گمان می کنم ما باید از یک تجربه
میانه در جشنواره امسال بگذریم تا تحقیقات این تفکر
در جریان عمل به اثبات برسد و سپس تغییرات دیگر
بادلگرمی رخ بدهد.

* شعار جشنواره امسال «تئاتر برای همه» در
قیاس با دوره های گذشته هم نشان از تفاوت در
نگرش برگزار کنندگان است. شعار امسال کمتر
جهنمه بین المللی دارد و بیشتر شعاعی است برای
تئاتر ایران و پاسخی به نگرانیها و دغدغه امروز
تئاتری هایمان. یعنی برای تئاتریها شعار ملموسی
است.

- فکر می کنم مهم ترین نکتهای که در انتخاب شعار
جشنواره باید لحاظ شود این است که چشم انداز
و دورنمای تئاتر را در دل خود داشته باشد. جهتی
که باید در برنامه توسعه تئاتر در پیش بگیرد را با
صاحب انتظار بسیار مرور کردم و به این شعار رسیدم.
تئاتر باید به سوی «برای همه بودن» حرکت کند.

* واقعاً «تئاتر برای همه» اگر بخواهد تحقق پیدا
کند ابزاری می خواهد، اینظر نیست؟

- صددرصد. ما فعلاً در شرایطی به سر نمی بریم که
 بشود تئاتر را برای همه عرضه کرد. اگر همه شرایط
 فراهم بود ما دیگر این عنوان را برای شعار مطرح
 نمی کردیم. شعار جزو چیزهایی است که باید به آن
 برسیم یا به آن نزدیک شویم. یک دورنمای آرمانی
 را مشخص می کند.

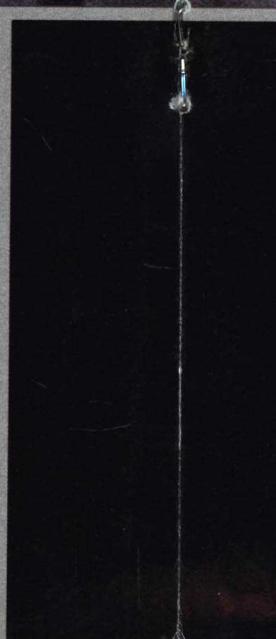
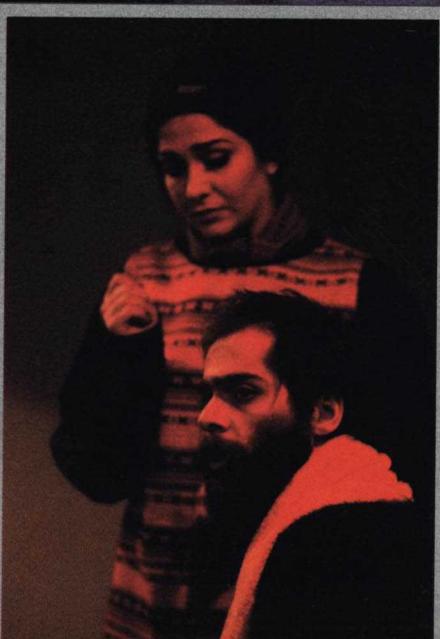
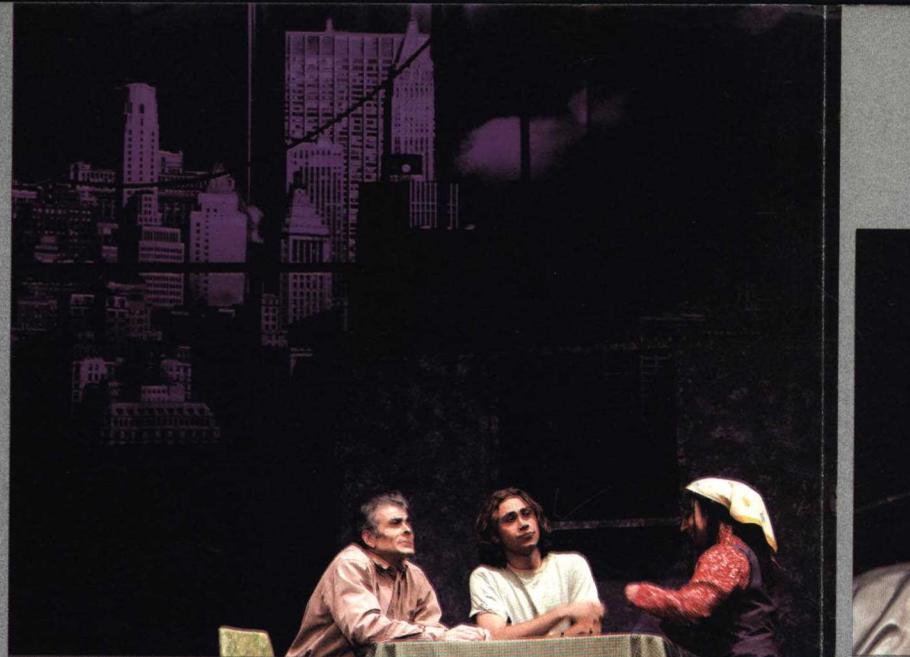
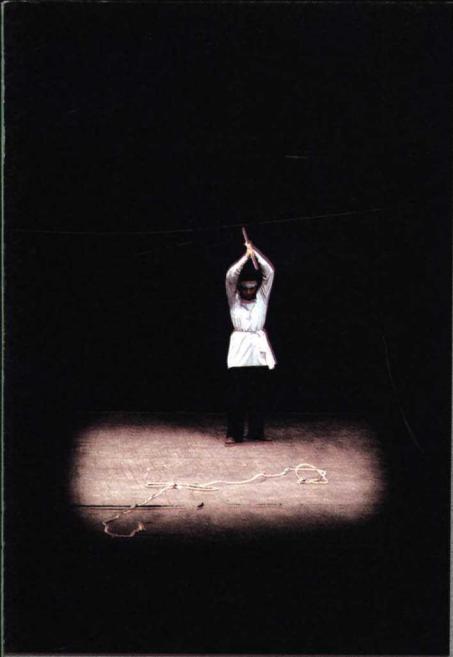
* چقدر فکر می کنید در سال جدید تئاتری
 مهمترین دغدغه تئاتری ها که بودجه است دیگر
 مشکل ساز نباشد؟

- قاعده بر این است که این شعار به صورت برنامه،
 تدوین شود و در برنامه توسعه فرهنگی - اجتماعی و
 اقتصادی کشور تبلور بپیدا کند. طبیعی است که اگر به
 عنوان برنامه تلقی نشود بعد از جشنواره باید در صدد
 جذب بودجه برای آن بود. بعید می دانم این شعار یا
 آن برنامه در طول زمان کوتاهی به واقعیت تبدیل
 شود ولی جای خوشحالی است که تئاتر ما جنبه
 هدفمندی اش بیشتر شود.

* خب در طول جشنواره شماره در سالن های تئاتر
 می بینیم؟

- خوشبختانه با تفکیک وظایفی که در جشنواره
 صورت گرفته، حدسم بر این است که فرصت برای
 دیدن نمایشها فراهم باشد.

نگاهی به نمایش «آخرین بازی»

به کارگردانی محمدرضا درند

یک مقدمه قابل پذیرش

رضا آشفته

و در این بین رابطه این دو بازیگر که در پوست و جلد دو آدم متفاوت فرو می روند، به مرور در خط و خطوط طراحی شده از سوی کارگردان نمایان می شود. میزانسین ها هم طوری پیش می روید که همگی دال بر تصنیع بودن روابط باشد، چون قرار است فاصله ای بین اصل و غیر اصل قرار داده شود و تعاملاتگر به کنکاشی پیرامون اصل موضوع تفکر کند که در پس اجراقرار می گیرد.

نکته در اینجاست که وقتی فضای خالی می شود باید عنصر و اتفاقی جاییگرین آن شود که به تدریج مانع در ارتباط تماشاگر با دنیای متن ایجاد نشود.

آنچه در اجرای «آخرین بازی» می دیدیم خالی تر از آن بود که بتواند برای تمام دقایق صحنه را پر کند. البته گاهی موسیقی و آواز تورج شهلا، ریتم لازم را به وجود می آورد اما باز هم احساس می شد که باید ابزار و عناصر دیگری در خدمت اجرا باشد. وقتی به روابط بازیگران دقیق می شویم، در می یابیم که عنصر «بازی» با توجه به فحوای متن و اجرا می توانست در این فضای خالی نقش بر جسته تری داشته باشد. سعید زندی و بهار ک ببری در حد بضاعت خود در صحنه حضور فعالی دارند و کارگردانی نیز سعی بر آن داشته که در نهایت بهره مندی از همه چیز در صحنه، امضای خود را به ثبت برساند.

اما باید اذغان داشت که این اجرامی توانست بهتر از اینها در خدمت تماشاچی برای درک مفاهیم باشد. هر چند خود متن نیز در نمایاندن این ارتباط و پرورش و پرداخت شخصیت ها و پیش بردن وقایع به او لیه ترین مستندات کلامی تکیه کرده است. در صورتی که بازی این موقعیت و چالش عشق و قدرت نیاز به کلام و بیان خارق العاده تری دارد که شاید بتوان به آینده همین نویسنده در پرداخت چنین مضمونی امیدوار بود.

همچنین در چینش وسائل صحنه و استفاده از نور نیز کوتاهی شده است، برای آن که ترکیب بندی تصاویر می توانست باز به نوعی درجه های پرشدن خلا تحمیلی از سوی اجرا کمک کند.

مخالص کلام اینکه «آخرین بازی» با تکیه بر تفکرات پیش بروک در یک مقدمه قابل پذیرش برای تماشاچی فهیم قابل درک و احترام می شود.

نمایش «آخرین بازی» به نویسنده‌گی احسان رضایی و کارگردانی محمدرضا درند از شهر کرمانشاه که در روز اول جشنواره در تالار ۲ اجرا شد در فضایی کاملاً تمثیلی به رویارویی عشق و قدرت می پرداخت.

نویسنده برای آنکه بهتر بتواند به مفاهیم نمادین خود شکل اجرایی بدهد و از بند خود سانسوری بگذرد به زبان و فضایی دور از زمان حال رجوع کرده است بی آنکه در قید و بند محدوده تاریخی خاصی باشد.

نویسنده، عشق و قدرت را در قالب زن و مرد تصویر می کند و البته این رویارویی نیز در یک بازی نمایشی و موقعیت خیالی به واقعیت اجرایی می پیوندد.

نمایش در نگاه اول به یک فضای خالی و چند وسیله بلا استفاده تبدیل می شود. در این فضای خالی یک قاب بزرگ شکسته به چشم می آید که در پیش زمینه آن دو سکوی بلند و دو مکعب کوچک قرار دارد. در وسط و انتهای صحنه نیز یک صندوق قرار دارد که وسیله ای برای جای دادن ابزار بازی و نمایش است. علاوه بر اینها شاهد یک چرتکه، پارچه نارنجی، ماسک و کوزه هستیم.

گروه موسیقی نیز که شامل آلات موسیقی کوبه ای و گیتار هستند، در گوشه ای از اجرا نشسته اند. با این امکانات اجرایی بر تصنیع گرایی و تئاتریکال شدن نمایش دلالت می شود. حالا به مرور باید از این وسایل به شکل نمایشی بهره برداری تصویری و معنایی شود. بازیگر هم جزیی از اجرا می شود، او نیز باید بدن و بیان خود را در خدمت یک اجرای تئاتریکال بگذارد، تا با ایجاد فاصله ای بین دنیای متن و دنیای واقعی فرصتی برای تفکر پیرامون ایده های اصلی و فرعی فراهم شود.

تا اینجا در می یابیم که گروه بازی از شهر کرمانشاه بر اجرای نمایش خود تسلط داشته اند. یعنی هیچ چیزی بدون تفکر قبلی در صحنه نمود عینی نمی یابد. حتی موسیقی نیز در لحظه لحظه اجرا باید جزو نمایش و برای پررنگ شدن تفکر موجود در آن باشد.

به عبارت دیگر موسیقی نمی خواهد به شکل مستقل و برای تنوع و تفریج در حاشیه اجراقرار بگیرد.

در زمان اجرا می بینیم که صندوق وسیله ای برای اسارت بازیگر (زن) می شود، ستون ها نشانه ای از قسر پادشاه، چرتکه وسیله ای برای حساب و کتاب که به کدام سوی ماده و معنا گرایش پیدا کنند و کوزه هم برای مستی مرد و در دستان او ایزاری می شود ...

این درد ابدی است

رامتین شهبازی

پیر زن در رمان جود گمنام، جاودانه توماس هارדי به او می گوید: «تو خوشبخت نخواهی شد، زیرا پدر و مادرت افراد خوشبختی نبودند». وقتی خواننده به فصل خود کشی کودکان خردسال او می رسد می فرمد پیرزن - نماد پیشگوی عاقل - تا چه حد درست سخن گفته است. در انتهای نمایش سانتا کروز هم وقتی ناخدا می میرد، صدای دخترش «ویولا» در فضای پیچیدگه - من دختر تو هستم. از خون تو. در آغاز زندگی من هم زندگی را تجربه خواهم کرد.»

اینجاست که نکته بین تمام همه های ذهنی که در صحنه شنیده می شود در ذهن تماشاگر جرقه می زند. آیا ویولا نیز سرنوشتی همچون مادر و پدرش خواهد داشت؟ او نیز همچون مادرش خواب های آشفته می بیند. پس شاید؛ می دانم نگاه اصلی پشت سر سرنوشت تقدیر از نوع نگاه ناتورالیستی نیست. اما ماقس فریش و هماروستا در یکی از لایه های زیرین اثر خود این موضوع را مدنظر داشته اند.

نمایش از دکوری ثابت بهره می برد. این دکور ثابت گاه عرش کشته است و گاه قصر مرد نجیب زاده. به جز نورهای رنگی انتهایی صحنه، نورپردازی کار نیز تقریباً یکسان است. تمام شخصیت ها به نوعی در یک فضای قرار دارند. همه آنها سعی می کنند از موقعیت حقیقی خود فرار کنند - کاپیتان به هاوایی می رود و مرد نجیب زاده به دل سرما - اما تمام آنها باید به همین موقعیت باز گردند و درد ابدی خود را به دوش بکشند. اما گناهی بزرگ است که بخواهیم یک اثر را به یک نگاه خاص محدود کنیم. کشف حقیقت - که معمولاً در دنای است - یکی دیگر از تم های بازی سانتا کروز است. همچون یکی از دیوالوگ های نمایش که از زبان دو شخصیت متفاوت تکرار می شود نمی توان دو چیز را هم‌مان در اختیار داشت. آن کسی که زمین را انتخاب می کند، نمی تواند دریا را داشته باشد یکی زمین را انتخاب می کند، یکی دریا را یکی قصر و... فرزند را و...»

بازیگران در دوره ای که نسبت به زمان امروز نمایش، هفده سال دور استلبان هایی سپید به تن دارند. صاف و روشن هستند. عشق می ورزند و... اما امروز وقتی پرده ها فرو می افتد قصه دیگری است. لباس های تیره هستند از شادابی جوانی خبری نیست. چالاکی بازیگران جای خود را به سکون می دهد. تنها شخصی که از ابتدای تا انتها حضوری تقریباً یکسان دارد «پدرو» راوی است. «هما روستا» برای تبیین منظور خود از نشانه هایی ساده سود می جوید. تغییر رنگ لباس و شکل فیزیک بازیگران در تابلوی ثابت خیلی زود خود را به رخ تماشاگر می کشد و ارتباطی ذهنی با او برقرار می کند.

فارغ از این نگاه مضمونی، روستا با خلق میزانس های هندسی سعی دارد دائم اماثل عشق موجود در اثر رابه تماشاگر یاد آور شود. خطوط میزانس های مثلثی که سه راس این مجموعه را بهم می رسانند. نمایش با محوریت کاپیتان آغاز می شود. صحنه تاریک است و تنها کاپیتان به ندای موسیقی واکنش فیزیکی نشان می دهد. در انتهای نیز تنها نور موجود در صحنه کاپیتان را محاصره می کند.

بیشتر تلاش کارگردان نیز در راستای شخصیت پردازی همین شخصیت است. از همین رو فصل هایی مثل مواجهه مرد نجیب زاده و مهترش چندان کارآیی در کلیت اثر پیدا نمی کنند و موجبات ملال تماشاگر را پیدید می آورند.

سایه های انتهایی صحنه نیز در نمایشی که بیشتر به گفت و گو تکیه دارد را تصویری می کند. به دلیل حضور راوی در صحنه و وجهه ای سوبیکتی به نمایش می دهد و به نوعی ترجیمان ذهن نویسنده در برخورد با واقعیتی است که در زمانی دور رخ داده.

زمستان راندیده ام اما سانتا کروز - فارغ از عجله های اجرایی جشنواره ای - هما روستا را کارگردانی موفق نشان می دهد.

تعزیه خوانی در تکیه دولت

به مناسب بیست و سومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر، گروههای نمایشی تعزیه خوانی هم تا پایان سال دارای محلی برای اجرای تعزیه می شوند.

تکیه تئاتر شهر که به همین منظور توسط پیام فروتن در مجموعه تئاتر شهر طراحی شده است، حدود هفتاد شهر طراحی شده است. نفر گنجایش دارد و روز اول با مجلس شیوه خوانی ذبح اسماعیل «عید قربان» با حضور دکتر خسرو نشان رئیس مرکز هنرهای نمایشی افتتاح شد.

در روزهای آینده نیز گروههای مختلفی از تهران، قزوین، شیروان، اراک، رودبار، سبزوار، سمنان و تفرش مجالس شیوه خوانی با موضوعات مختلف برگزار می کنند

پیام فروتن در باره طراحی تکیه توضیح داد: «تکیه را به درخواست حسین پارسایی ساخته ایم و سعی کرده ایم در ساخت آن به مؤلفه های اصلی تکیه از نظر سنتی و فدار باشیم»

از آنجا که تکیه به سبک تکیه دولت و به صورت موقت ساخته شده، ساختمان اصلی آن با داربست بسته شده و به صورت هشت ضلعی طراحی شده است.

فروتن در ادامه توضیحاتش گفت: «تکیه چهار در دارد که برای هر در تکیه ای طراحی کرد. تکیه ها با نامهای حضرت محمد(ص)، فاطمه(س)، علی(ع) و امام حسین(ع) مزین شده اند.»

این تکیه به نحوی طراحی شده که یکی از درختان محوطه تئاتر شهر حد فاصل بین سن و تماشاگران قرار گرفته است که به صورت نمادین به آن دخیل بسته اند و نورپردازی خاصی به آن داده شده است.

گروه مجلس شیوه خوانی ذبح اسماعیل تا پایان سال با علاوه قاسمی یکی از تعزیه خوانان بنام قرارداد بسته است تا هر شب در این تکیه مجلس تعزیه داشته باشند.

آنها باد گرفته‌اند که فراموش کنند!

مریم رضازاده

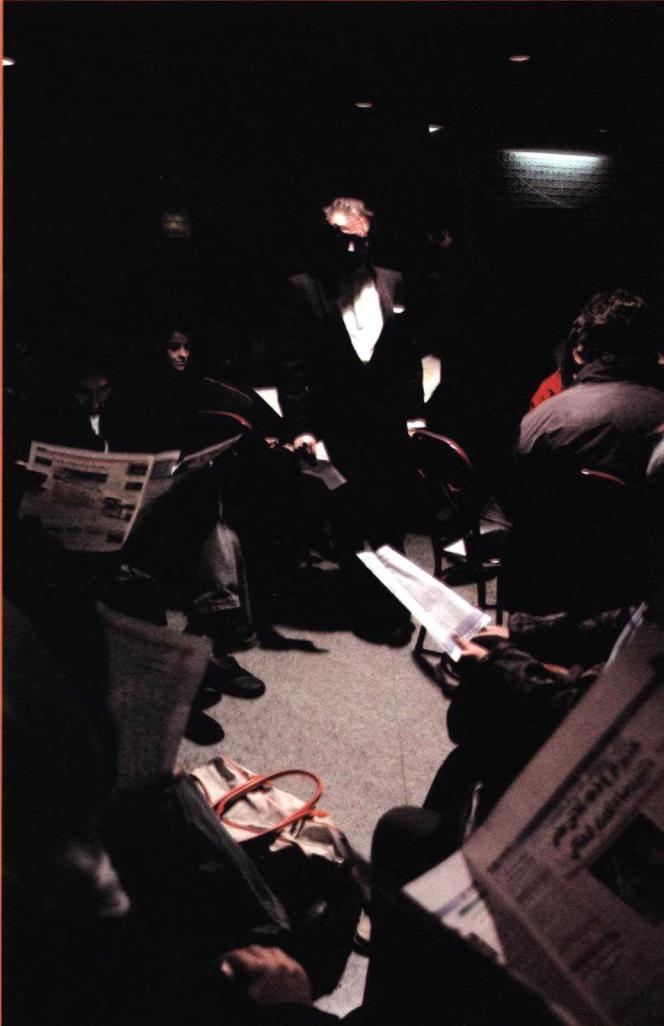
«گروه هفت» درست مثل اسمش از هفت هنرمند تئاتر تشکیل شده است که همگی آنها در دوره فوق لیسانس تئاتر با یکدیگر همدوره بودند و از این حیث تجربه‌های مختلفی با هم داشته‌اند، راضی در این باره می‌گوید: «در آن دوره همه ما به صورت انفرادی کار تئاتر می‌کردیم ولی چون واحدهای درسی مشترکی با هم داشتیم، ناخودآگاه به ایده‌های مشترکی هم رسیده بودیم از طرف نمایشگاهها و اجرای‌های مختلفی هم با یکدیگر دیده بودم و در باره آن به صحبت نشته بودیم که خود عامل دیگری در جهت هم‌فکری ما با هم من شد و تمام اینها باعث شکل گیری گروه تئاتر هفت شد.»

گروه از سال ۲۰۰۴ فعالیت خود را آغاز می‌کند و تا امروز هم نمایش‌هایی چون «وقتی شب می‌افتد»، «یک بلیت برای بهشت»، «عمل در مترو» و تولد مبارک دن کیشوت» را اجرا کرده‌اند. آنها همگی از فرهنگ‌ها و ملیت‌هایی چون فرانسه، اسپانیا، ایران، کلمبیا و روحانی هستند ولی همگی به دلیل استقرار در پاریس به زبان فرانسه گفت و گو می‌کنند و به پیروی از زبان و ادبیات فرانسه ناگزیر گرایش به آن سمت دارند ولی در کنار این کار یکی دیگر از روشهای گروه استفاده متفاوت از عامل زبان در تئاتر است.

راضی و دیگر اعضای گروه هفت معتقدند که زبان صرفاً عامل انتقال مفاهیم و معانی نیست و این کار رسیدن به همان تجربه‌ای است که گروه به دنبال آن است.

گروه «تئاتر هفت» زبان را تبدیل به یک عنصر زیبایی شناسانه می‌کند و این همان قاعده‌ای است که آنان دوستش دارند و آن را دنبال می‌کنند. البته در نمایشی مثل «یک بلیت برای بهشت» این اتفاق بیشتر روی می‌دهد. چون اعضای گروه نمایشی تبدیل به تماثال‌گران تئاتر و بر عکس مخاطبین کار تبدیل به بازیگران می‌شوند و در این مسیر اعضای گروه هر یک به زبان کشور خود صحبت می‌کنند. در واقع آنها به تعبیر کلی

گروه «تئاتر هفت» از کشور فرانسه، امسال با دو نمایش «بلیتی برای بهشت» و «تولد مبارک دن کیشوت» در جشنواره تئاتر فجر شرکت کرده است. مدیر گروه هر دو نمایش «علی راضی» دانشجوی ایرانی مقیم فرانسه است. از لحظه اولی که مصاحبه ما شروع شد او با فاصله‌های چند ثانیه به چند ثانیه مجبور به بلند شدن و دیدن دوستان قدیمی بود. اما با این حال حرفاهای از او و گروه هفت شنیدیم که شنیدنش خالی از لطف

تماشاگر بازیگر

باربد بروزیه

یک بلیت برای بهشت از بسط یک ایده شکل می‌گیرد. ایده مشارکت تماشاگر در اجرای نمایش کار با یک سؤال آغاز می‌شود که گروه از تماشاگران می‌پرسند؛ شما هم برای دیدن این نمایش آمده‌اید؟

این سؤال مرز میان تماشاگر و اجرا کنندگان را از میان بر می‌دارد و تماشاگران و سیله‌ای می‌شوند تا بازیگران از دل واقعیت که در لحظه شکل می‌گیرد لحظات دراماتیک خلق کنند. از دیگر سو همواره تماشاگران با شخصیت‌های یک اثر به نوعی همذات پنداری می‌رسند. اما قادر به بروز واکنش‌های بیرونی در ارتباط با آن نیستند. اینجا کارگردان‌های نمایش تماشاگر را می‌دارند که با آنها هم‌دلی بیرونی داشته باشند. تمام تماشاگران به بازیگران بروون گرا تبدیل می‌شوند که باید به یک لحظه دراماتیک پاسخ دراماتیک بدهنند. بنابر این کل فضای واقعی اولیه تبدیل به فضایی دراماتیک می‌شود گروه اجرایی هفت در طول اجرا بخصوص لحظات اولیه تا حد زیادی به این مهم دست می‌یابند اما اشکال‌های نیز وجود دارد؛ حضور مرد کنترل چی از لحظات اولیه حالت نمایشی به کار می‌دهد. این کنترل چی می‌توانست حضوری کمرنگ تر داشته باشد. حضور اشکان خطیبی نیز بسیار به حضور یک بازیگر حرفه‌ای نزدیک است و در فضای مورد نظر گروه خلل وارد می‌کند.

به هر حال حضور ذهن بازیگر دختر کار نیز مثال زدنی است که از کنار هیچ موضوع ساده‌ای علی‌رغم نا‌آشنایی با زبان و فرهنگ مخاطب به سادگی عبور نمی‌کند. او اگر چه مخاطب نیست به زبان و فرهنگ فرانسوی موضوع می‌گیرد. اما این بازیگر آنقدر اصرار می‌کند تا او واکنش نشان دهد. با توجه به رشد چشمگیر تئاتر تجربی و کارگاهی در ایران اجرای این شکل کارها از خارج کشور می‌تواند مفید باشد.

دوست دارند مثل بازیگران عهد قدیم که روی گاریهای خود سفر می‌کردند، بنشینند و از مردم پول بگیرند، نمایش اجرا کنند و ساده ساده باشند و به همین دلیل همن اعتقاد دارند که کارهای اشان نیازی به توضیح ندارد و تماشاگر است که باید در باره کار حرف بزند چون این بار جای آنها با مخاطبانشان جایه جا شده است.

راضی در باره مفاهیم نمایش‌هایشان می‌گوید: «ما در کارها نگاهی فلسفی هم داریم و در تمام آنها شاید با دیده انتقاد هم می‌نگریم ولی این انتقاد به معنای زور کردن چیزی به تماشاگر نیست زیرا اساساً نمی‌شود مفاهیم را به تماشاگر زور کرد و بدین ترتیب معانی کارهای ما توسط تماشاگر تغییر و تفسیر می‌شود، از این رو ما در گروه با تأکید بر موسیقی زبان و بدن بازیگر به دنبال این هستیم که از کار تئاتر لذت ببریم و تمام آن لحظه هارا با تماشاگر تقسیم کنیم.»

این هنرمند ایرانی تأکید زیادی دارد که کارهایشان به هیچ عنوان شعار نیست و در این باره اضافه می‌کند: ما ارزشی مان را به تماشاگر منتقل می‌کنیم و همین برای ما کافی است به همین دلیل هم به دنبال انتقال مفاهیم بزرگ و سیاسی نیستیم زیرا که کار تئاتر بیانیه دادن نیست بلکه باید به مفاهیم عمیق تری توجه کنیم. گروه «تئاتر هفت» همگی درس خوانده‌های تئاتر هستند در حالی که از تئوری پردازی هم بیزارند. آنها تئوریهای تئاتری را می‌دانند ولی در کارهایشان از این تئوریها استفاده نمی‌کنند. زیرا آنها یاد گرفته‌اند که فراموش کنند!

در پایان گفت و گو، راضی در باره شکل گرفتن متن و یا سوزه‌های نمایشی گروه می‌گوید: «ما هیچ وقت نمایشنامه‌ای نداریم که بخواهیم روی آن کار کنیم بلکه تمام متنها را در مسیر تمرین‌ها پیدا می‌کنیم. مثلاً در «تولد مبارک دن کیشوٹ» فقط دو صندلی، دو بازیگر و یک رمان «دن کیشوٹ» را داشتیم و هیچ ایده‌ای برای شکل گیری کار در ذهنمان نبود، پس همینطوری به سادگی و مثل بچه‌ها جلو رفیم بدون این که از قبل فکر کنیم و تصمیم بگیریم. در طول تمرینها چیزهایی را خلق می‌کردیم. آنها را که خوب بود نگه می‌داشتم و آنها را که مناسب کار نبود دور می‌ریختیم. وقتی هم که بچه‌ها با من صحبت می‌کردند هیچ وقت به آنها نمی‌گفتیم که چه کاری را انجام دهند، بلکه به آنها می‌گفتیم که چه چیزی را حذف کنند! پس می‌بینیم که تمرینهای گروهی ما همه چیز کارهایمان است.

البته نباید فراموش کنم که ما هر نمایشی را با توجه به فرهنگ و زبان منطقه، شهر و کشوری که در آن می‌رویم، آدابه می‌کنیم و تغییر می‌دهیم. این اتفاق برای اجرای این نمایشها در ایران هم روی داده است، چون در هر حال باید مخاطبان را با کار درگیر کنیم و اگر این اتفاق نیافتد، کار ما موفق نبوده است.

“Who was it?” The First Street Theater in the 23rd Festival

The street play “Who was it?” written by Ali Nematizadeh and directed by Saied Ghodzadeh was performed on the first day of the 23rd festival. It is the story of a traffic warden whose salary is stolen. The man, who is so forgetful, seeks people's help to remember past events and find the money. In an interview about the characteristics of the play, Ali Nemat, the writer, says: “One of the characteristics of the play is the social satire.” Our purpose of performing the play is to deal with the problem of the young to find decent jobs. The play lasts for 20 minutes.

Arthur Miller, Samuel Beckett, Jasmin Reza and Max Frisch on the first day

The greatest number of foreign plays was performed on the first day of the 23rd festival. This festival opened with the performance of “Waiting for Goodo”, the masterpiece of Samuel Beckett, directed by Homayoun Ghanizadeh.

Another performance of the same play directed by Ali Akbar Alizad opened at Molavi Hall at 15:00 and 17:30 yesterday

Manijeh Mahamedhi is also directing “A view from the bridge” by Arthur Miller performing at 18:30 in the main hall of Theater-e-Shahr Complex. Vahid Rohbani is another director who has chosen a play by a contemporary playwright to be performed in the 23rd festival. He also directs “The Accidental Man” By Jasmin Reza, performed in Khaney-e-Namayesh

Written by Max Frisch and directed by Homa Roosta, “Santa Cruise” was performed in Chaharsoo Hall

Moreover, Helena Waldman from Germany also directs “The Occupied Zone” in which some top Iranian actors perform

Specialized Seminars and Foreign Workshops Schedules

The workshops of the 23rd International Fajr Theater Festival open on Sunday, January 23 in the conference hall of Khaney-e-Honarmandan. These workshops will run on a daily basis from 10 to 12 in the morning. On the first day, Victor Golchengo, the head of the Russian International Chekhov Laboratory, held a workshop on Chekhov. The French group performing “A Ticket to the Heaven” and “Happy Birthday Don Quixote” is also conducting a workshop on different elements of street theater, such as makeup and acting.

Soleyman Albassam from Kuwait will be having a lecture on “Alhamlet” on Tuesday, followed by another lecture on women writers on Wednesday by the German group performing “Marin Baad”.

The theater workshop on Thursday will be on “The Night of Bronte Sisters”. Sergio Krilleno, the head of the ITI, will be conducting a discussion about the goals and plans of his organization to cooperate with the Iranian theater. Sima Tirandaz is the managing director of the workshops of the 23rd International Fajr Theater Festival.

“Who was it?” The First Street Theater in the 23rd Festival

TODAY'S PERSPECTIVE

Friday, Jan 21st

Vahdat Hall
Performance: 19:00
The Occupied Zone
Director: Helena Waldman

Sangelaj Hall
Performances: 16:00 – 18:30
Love – Dream – Darkness
Director: Asghar Khalili

Honor Hall
Performances: 16:00 – 18:00
The Greek Mishmash
Director: Pejman Bazargan

Molavi Hall
Performances: 15:00 – 17:30
Bureaucracy
Director: Samira Sinaii

Khaneye Namayesh
Performance: 15:00
The End of the Game
Director: Mohammad Arab Asadi

Kargahe Namayesh (Theater-e-Shahr)

Performances: 14:00 – 18:00 – 20:00
I have to go, It is too late!
Director: Mohammad Aghebati

The Café of the Main Hall (Teriye Talare Asli)
Performance: 15:00
The Ticket to the Heaven A Group Effort

Khorshid Hall
Performance: 16:00
Five Caprices for the Violin
Director: Mahmoodreza Rahimi

No Hall (Theater-e-Shahr)
Performance: 16:00
The Gray
Director: Shahram Karami

Koochak Hall (Theater-e-Shahr)
Performances: 16:00 – 19:00
The Immigrants

Director: Hamid Pourazari

Chaharsoo Hall (Theater-e-Shahr)
Performances: 17:00 – 21:00
Cain and Abel
Director: Atilla Pesyani

Sayeh Hall (Theater-e-Shahr)
Performances: 17:30 – 20:00
The Trapped Man
Director: S.Javad Taheri

Ghashghaii Hall (Theater-e-Shahr)
Performances: 18:00 – 20:00
Anova
Director: Davood Daneshvar

The Main Hall (Theater-e-Shahr)
Performances: 18:30 – 21:00
The Inspector
Director: Behzad Farahani

Outdoors (Theater-e-Shahr)

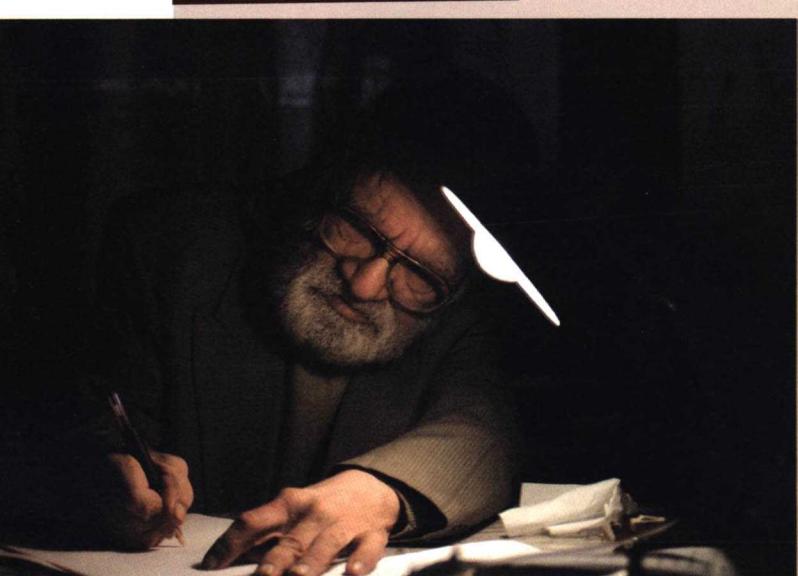
Performance: 14:00
Passion-Play: Fazl and Fattah

Goftogoo Hall (Review Session)
Performances: 14:00 – 15:00
The Wind's Causeless Sound
Director: Amin Behrooz
The Inconvenient Phone Call
Director: Behrooz Sedighi

Tajrobeh Hall (Khaney-e-Honarmandan)
The End of the Game
Performance: 10:00 to 16:00
Director: Houlid Lashkarinejad

Specialized Seminars and Foreign Workshops Schedules

A Tribute to Reza Karam Rezaii Half a Century of Love

It is dusk, he looks warmly around the room, standing in front of the window and looking into the distance. On the other side of the window, the branches are dancing in the wind shedding their last gold leaves. He speaks softly and articulately. His sentences are short and brief. One moment later, his pen is sliding on paper, leaving a sketch of a wheelchair, a hat and glasses... This is how Reza Karam Rezaii introduces himself: "I was born in 1937 in Songhorabad, a village in Kermanshah. My mother dies at my birth. So, my father takes me to a nanny in a village called Olta Najin. He was a real altruist, always willing to help others. In the chaotic years following the Second World War, he is shot killed while fighting against armed bandits. God bless him! Then my uncle brings me, a five-year-old boy, to Tehran and raises me. I am married now with four children, two sons and two daughters, who are all highly educated. I had my early studies in Tehran and went to Drama school from 1956 to 1959. Then, from 1961 to 1966, I studied at The Institute of Theater, Film and Television at the University of Tehran."

sity of Munich and earned the first-rate degree in arts, which is equivalent to experimental doctoral degree according to the evaluation board of the arts in the ministry of culture and Islamic guidance."

Acting in this Festival: An Opportunity to Discover The New

"How many plays do you perform in this year?"

That is the question we often ask our favorite actors during the festival so that we will be able to plan to watch their performances. Even though we know having more than one part is not so easy, we still hope our favorite actors play more in order to see them perform several times in the public performance of different plays. But this year, nobody will ask such a question! We all know that each actor can perform in at most two different plays, which is one of the alterations made to this festival. Regardless of the length of the parts, each actor is allowed to play in at most two parts, according to new regulations. This is to ensure that more actors will be involved and to prevent concentration on specific ones, which was referred to as the detriment to the festival by some actors. They believed that the presence of one specific actor in several plays will lead to lack of concentration on all and therefore, there will always be a possibility of undermining their abilities.

The idea was initially welcomed by some busy actors. Nevertheless, it raised concerns as well. They were satisfied that the parts would be allotted to more actors. However, they were also aware that it would not be an easy task to decide upon parts to play. Moreover, there is a high possibility that their chosen parts will be rejected after the inspection, which means they will not be able to perform in the festival.

Many actors try to plan ahead in consonance with the festival by deciding which parts to select, meaning that if one fails to participate in the festival, they will be likely to have no performance in the following year.

2 Theatre

Daily Bulletin of the 23 rd
international Fajr theatre
Festival

FRIDAY, JAN 21TH

